

Szabó Magda: Abigél

Tananyag az elemzéshez

A könyv digitális formában is elolvasható a [Petőfi Irodalmi Múzeum](#) vagy a [Digitális Irodalmi Akadémia](#) honlapján.

A filmsorozat megtekinthető az alábbi linkeken (iso formátumban, de a Drive-on is megnyitható):

1. [rész](#)
2. [rész](#)
3. [rész](#)
4. [rész](#)

Tartalom

A szerző életrajza	3
Válogatás megjelent írásaiból	3
Az Abigél című regény életrajzi vonatkozásai	4
Egy könnyedebb hangvétellű cikk arról a tanárról, aki Kőnig figuráját ihlette	4
A regény műfaja	4
Az Abigél sikere, külföldi kiadások	4
Az Abigél külföldön	4
A regény helyszíne(i)	5
Regényidő	5
Szereplők	5
Abigél legendája	6
Hol találom Abigél szobrát?	6
Beilleszkedés, szökési kísérletek	6
Felnőttté válás	7
A háború	7
Szerkesztés, drámai fordulatok	7
A szerkesztés további jellemzői	8
A belső monológ eszköze, narráció	8
Kérdéssor a neten a regény elemzéséhez	9
A tankönyvből elolvasandó részletek, megoldandó feladatok	9
Szemponatok az esszéíráshoz	9
A regény és a filmváltozat különbségei	10
Választható projektfeladatok	10
Érdeklődőbbeknek: Soltész Márton tanulmánya (emelt szint)	11
A rövid tartalom	11
Felhasznált irodalom	20

A szerző életrajza

Érettségi vizsgáját 1935-ben tette le Debrecenben, 1940-ben a debreceni egyetemen szerzett latin–magyar szakos tanári és bölcsészdoktori diplomát. Ugyanebben az évben kezdett el tanítani is: két évig szülővárosában, majd három évig Hódmezővásárhelyen dolgozott. 1949-ben megkapta a Baumgarten-díjat, de még azon a napon visszavonták tőle és állásából is elbocsátották; egészen 1958-ig nem publikálhatott. **Ebben az időben a budapesti Horváth Mihály téri Gyakorló Általános iskola (a mai Fazekas egyik elődintézménye) tanáraként dolgozott.** Az eredetileg költőként induló Szabó Magda 1958 után már regény- és drámaíróként tért vissza. A *Freskó* és *Az őz* című regények hozták meg számára az országos ismertséget. Ettől fogva szabadfoglalkozású íróként élt. Számos önéletrajzi ihletésű regényt írt, az *Ókút*, a *Régimódi történet* és a *Für Elise* saját és szülei gyermekkorát, valamint a 20. század elejének Debrecenjét mutatja be. Sok írása foglalkozik női sorsokkal és kapcsolataikkal, például a *Danaida* vagy a *Pilátus*. 1985 és 1990 között a Tiszántúli Református Egyházkerület főgondnoka és zsinati világi alelnöke volt. 1992-ben a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia alapító tagja és az irodalmi osztály rendes tagja lett. 1947-ben kötött házasságot Szobotka Tibor íróval, akinek alakját *Megmaradt Szobotkának* című könyvében idézte fel.

Válogatás megjelent írásaiból

- *Mondják meg Zsófikának* (ifjúsági regény, 1958)
- *Freskó* (regény, 1958)
- *Sziget-kék* (meseregény, 1959)
- *Az őz* (regény, 1959)
- *Vörös tinta* (filmforgatókönyv, 1959)
- *Disznótor* (regény, 1960)
- *Álarcosbál* (ifjúsági regény, 1961)
- *Születésnap* (regény, 1962)
- *Pilátus* (regény, 1963)
- *A Danaida* (regény, 1964)
- *Tündér Lala* (meseregény, 1965)
- *Katalin utca* (regény, 1969)
- *Abigél* (ifjúsági regény, 1970)
- *Ókút* (regény, 1970)
- *Az a szép, fényes nap* (színmű, 1976)
- *Régimódi történet* (regény, 1977)
- *Megmaradt Szobotkának* (emlékezések, 1983)
- *Az ajtó* (regény, 1987)
- *A pillanat (Creusais)* (regény, 1990)
- *Für Elise* (regény, 2002)
- *A macskák szerdája* (dráma, 2005)

Az Abigél című regény életrajzi vonatkozásai

A Matula szigorú, zárt világában a híres debreceni Dóczi Leánynevelő Intézetre ismerhetünk (ma DRK-Dóczy Gimnáziuma), ahol Szabó Magda 12 évig tanult. A „kálvinista Róma” puritán szelleme nevelte, majd fiatal tanárként is ide tért vissza. Saját bevallása szerint is ezek az élmények adták az alapját az Abigél fikciójának. A regénybeli református iskola könyörtelen szabályaival, látszólag embertelen követelményeivel, ugyanakkor modern tanszereivel ugyanolyan ellentmondásosnak tűnik Gina számára, mint valaha a Dóczi túnt az író számára. Nincs sikerélmény vagy dicséret, hiszen a lányoknak a keresztyén értékek szerint a megfelelés a kötelességük. Aki viszont nem éri el az elvárt szintet, az megrovásra és megszegyenyítésre számíthat. A diákok lázadnak ugyan a kötöttségek és a szigor ellen, be kell azonban látniuk, hogy milyen izgalmas is a „tilalmak erdejében élni”. Ez a szellem kovácsolja össze a lányokat, olyannyira, hogy amikor az osztálytársai megbocsátanak Ginának, ő is egy testvérnek érzi magát a hús között.

A regény kulcsfigurája Gina mellett Kőnig tanár úr, aki titokban mindvégig az események mozgatója. Az öregedő, látszólag lágyszívű, érzelgős tanár karaktere, akit a tanulók lenéznek és megvetnek gyengeségeért, szintén valóságos élményből táplálkozik. Szabó Magda Dóczi-beli franciatanárának – Hettesheimer Ernőnek – állított emléket így, akit szintén kigúnyoltak a tanítványai, mígnem kiderült róla, hogy megjárta az első világháború csataterét, ezért nem hajlott a szigorúságra.

Egy könnyedebb hangvételű cikk arról a tanárról, aki Kőnig figuráját ihlette

<https://divany.hu/offline/2020/09/22/ki-volt-szabo-magda-abigelje/>

A regény műfaja

Az Abigél 1970-ben jelent meg. Műfaja lányregény, de túlmutat azon: a főhős és környezetének ábrázolása árnyaltabb. Eltér a műfaj kereteitől például Kuncz főhadnagy alakjában – az derül ki róla, hogy nem szerelemből kereste Ginát, hanem az ellenség küldte, hogy a lányán keresztül zsarolhassák apját, a tábornokot. Cselekménybonyolítása – a fordulatok, az izgalmas pillanatok már-már a krimi műfaját idézik (gyilkosság nélkül).

Az Abigél sikere, külföldi kiadások

Látványos közönségsikerét a könyv részben Zsurzs Éva tévéfilmjének köszönheti, de hát ennek a filmnek is kiváló drámaíró írta a forgatókönyvét: maga Szabó Magda (1978) Az Abigél 2005-ben a Nagy Könyv játék 2. helyén végzett. Köszönésformája szállóigévé vált: „Isten áldásával!”

Szabó Magda számos műve nemcsak magyar, hanem más nyelven is több kiadást megért már, az író regényei külföldön is népszerűek. Az Abigél 1974-ben jelent meg csehül, 1977-ben lengyelül, 1986-ban németül, 1996-ban lettül, 2003-ban románul, 2007-ben olaszul, 2017-ben franciául. Len Rix angol fordítása 2020-ban jelent meg.

A regény helyszíne(i)

Az elején Budapest, illetve Gina és édesapja átutaznak az országon. A regény elsődleges helyszíne azonban Árkod, a Matula nevű lánynevelő intézet, messze elrejtve a fővárostól. Az iskola emlékeztethet büntető intézetre is, ugyanakkor védelmet, mentsvárat jelent a külvilág ellen. Idegennek a bejutás szinte lehetetlen. Állandósága, a merev, következetes szabályok kiszámíthatók. Megszentelt, időtlenné vált értékeket közvetít. A hagyományőrzés és a történelem változó viszonyát jelképezi: a falakon belül az állandóság kiszámítható, míg a külvilág bizonytalan, a pusztulás felé halad.

Szabó Magda műveire jellemző, hogy egy-egy sorsfordulat indítja el az eseményeket. Így indul az Abigél is: Vitay Georgina életében gyökeres változás történik – kiszakad megszokott fővárosi környezetéből, Árkodra kerül. A tábornok apának a döntése, hogy lányának a nevelő intézetben kell folytatnia tanulmányait, a 14 éves Ginának pedig alkalmazkodnia kell az új környezethez, az intézet bezártságához, szigorához.

Regényidő

Története a II. világháború idején játszódik: 1943 őszétől 1944 márciusáig (huszadika Magyarország megszállásának napja).

Szereplők

Vitay Georgina (15 esztendő, elkényeztetett pesti diáklány. Nagyon értelmes, okos, mégis engedetlen, szabályszegő lány. Ennek ellenére segítőkész, bátor és igen céltudatos, lobbanékony természetű is. Mégis szerethető karakter.)

Vitay tábornok (Gina édesapja, a katonai ellenállás egyik vezetője.)

Mimó néni (Gina nagynénje)

Kuncz Feri (hadnagy, Gina szerelme)

Marszell (Gina francia nevelőnője)

Zsuzsanna testvér (Gina szigorú prefektája, vagyis nevelőtanára. Diakonissza, tehát a protestáns egyházakban lelki gondozást, illetve szociális, nevelői munkát, elsősorban betegápolást hivatásszerűen végző és erre fogadalmat tett, rendszerint társaival együtt közösségben élő, szolgálatot ellátó nő.)

Torma Gedeon (a Matula Lánynevelő Intézet igazgatója)

Kis Mari (diák)

Torma Piroska (diák, az igazgató unokahúga)

Kalmár Péter (osztályfőnök, vonzó, hazafias gondolkodású tanár, tantárgyai: történelem és honvédelmi ismeretek)

König (Első benyomásra báránylelkű latin-magyar szakos tanár, de valójában a legbátrabb, legigazabb férfi a Matulában, a mű végén tudjuk meg, hogy ő maga Abigél.)

Horn Mici a Matula egykori növendéke

Bánki (diák)

Murai (diák)

Szabó Anikó (diák)

Cziller (diák)

Ari (diák)
Aradi (tanuló)
Erzsébet testvér (prefekta)
Gigus tanárnő (francia- és némettanár)
Truth Gertrúd (tornatanár)

Abigél legendája

Az iskola legnagyobb legendája a kertben álló kőszobor alakja köré fonódik, akit a lányok Abigélnak neveznek. Gina életében is felbukkan a titkos jótevő, aki mindenkinek segít, aki levelet ír neki. Abigél azonban már nemcsak kamaszkori gondokat old meg, hanem komoly társadalmi felelősséget vállal: pl. új okmányokat juttat el a zsidó származású diákokhoz. A legfőbb rejtélyre természetesen csak a regény végén derül fény: a gyenge kezű, elnéző, gyáva Kőnig tanár úr valójában titokban mindvégig az események mozgatója. A hazáját védelmező bátor férfi, aki évtizedek óta a lányok bizalmas segítője: Abigél.

Hol találok Abigél szobrát?

Olvasd el a tankönyv 110. oldalán található ismertetőt, majd ezt a cikket:

<https://www.szeretlekmagyarorszag.hu/a-csodatevo-abigel-szobor-egy-budapesti-haz-udvaran-pihen/>

Beilleszkedés, szökési kísérletek

Gina nem érti a hirtelen változás okát. A kölcsönös szeretet, tisztelet apa és lánya között eleinte segít Ginának a nehéz helyzetben, hiszen apja mindig a legjobbat akarta számára. Az intézetbe bekerülve szinte megszűnt egyéni, személyes léte: egyenruhát viselnek, ékszer helyett a szekrénykulcsot akasztják a nyakukba, a hajviseletük hasonló, tarisznyát kapnak - ugyanazok a dolgok vannak mindenkiében („zsebkendő, intőkönyv, uzsonna viaszvászonzokban, biblia és zsoltár, tolltartó”).

Ezekkel ellentétben állt a Gellérthegyi villa, franci nevelőnő, opera, bálók, zsúrok, tisztek, udvarlók, utazások szerte Európában. Körülötte megszűnik a rózsaszín világ, kap helyette egy fekete-fehér világot. Gina nem tudja elfogadni a hirtelen bekövetkezett változásokat, a számára értelmetlen követelményeket: lázad, szökik, szenved. Társai kiközösítik, hiszen ők maguk közé fogadták, megosztották vele a titkaikat, amelyekkel elviselhetőbb az élet a szigorú falak között (férjhez menés a leltárjegyzékhez, Abigél szobra). Dacossága miatt társai is bajba kerülnek. Teljesen magára marad. Azt érezte, „minden csepp vére keserű”. Megpróbál megszökni. Az egyre fokozódó elkeseredés mélypontján jelentkezik Abigél: az osztállyal való békülésre szólítja fel. Ebben az iskolában nincs nyafogás, egyéni akarat, csak kötelesség, vasfegyelem. „Alkalmazkodni kell, mert ez a rend.” „Az ember nem kérdez, anélkül engedelmeskedik.” Ennek természetesen oka van, amit Gina nem lát, nem

láthat, nem tudhat eleinte. Az intézet látszatra börtön, valójában menedék, hiszen az ellenálló apát zsarolhatják lánya életével, ezért kellett őt biztonságba helyezni.

Felnőtté válás

Apjában többször elbizonytalanodik. Az apa meg akarta őt kímélni a felnőttek dolgától, a külvilág problémáitól. Amikor ez már nem tartható tovább, a tábornok elmondja neki, hogy az országot akarja kiszabadítani „egy olyan háborúból, aminek nem lesznek hősi halottai, csak áldozatai.”

Gina vállára teher nehezedik – titkot kell tartania, be kell illeszkednie a közösségbe, egyéniségét meg kell tartania, okosan kell szeretnie. Magányos, kirekesztett helyzete akkor szűnik meg, amikor a Matula falai közé is betör a külvilág, a háború fenyegetése. A Légiriadó c. fejezetben a félelem összekovácsolja őket.

A háború

A külvilág, a háború zűrzavara jelen van a falakon belül:

- imádkoznak a katonákért,
- Levél a frontra címmel írnak fogalmazást utalásokból következtethetünk a kinti helyzetre: egy-egy gyászruhás lány látható, csak egy vonatpár működik minden vasúton, ellátási hiány van a boltban.

A magyar ellenállás működése is fokozatosan kibontakozik. Kiderül, hogy milyen erősek azok a láthatatlan falak, amelyeket a jók összeesküvése, az ellenálló szervezettsége emel a háború útjába. (Mráz üveges, Horn Mici – régi diák, König tanár úr) A külvilág és az intézet között végig folyik a küzdelem Gináért. Kuncz hadnagy többször megpróbálja megszöktetni Ginát. Az utolsó napokban (1944. március) felgyorsulnak az események. A fenyegetettség a mű végén válik konkrétá: a tanév kényszerű befejezésével megszűnik az intézet nyújtotta menedék, védettség. Vitay Georgina végül megmenekül az őt üldöző Kuncz főhadnagytól – Mráz üveges segítségével, Horn Mici és Zsuzsanna testvér közreműködésével. Gina rájön, hogy mennyire félreismerte König tanár urat.

Szerkesztés, drámai fordulatok

Az *Abigél* bővelkedik drámai fordulatokban, Szabó Magda precízen építi fel a sorra megoldódó rejtélyek hálóját. A legváratlanabb nézőpontváltás akkor következik, amikor a cselekmény lányregényből átvált történelmi regénybe. Gina felnőtté válása nem megszokott körülmények között történik, a háború nehézségeivel is szembe kell néznie. Az író a kamaszlányok mindennapjainak kalandjai mellett számos más, komolyabb rejtéllyel is fokozza a cselekmény izgalmát, fokozatosan haladva a végkifejlet, a teljes igazság felé. „(...)lépten-nyomon előrebocsát valamit egy-egy szó, mondat, név vagy jelzett cselekvés erejéig, melynek értelmét vagy összefüggését csak jóval később érthetjük meg, (...) együtt nyomozásra kényszeríti az olvasót rejtelmes előre bocsátásaival, hogy aztán minden lépéssel többet és többet villantson fel a tényleges összefüggésekből (...), s ezzel az írói alkotómunkával való aktív együtt alkotásra

kényszerítse az olvasót, mintegy rejtelmes szellemi hagymahámozásra, ahol azonban az egyes réteges lefejtésével egyre többet tudunk meg a titokból, míg végre – ha a szereplők nem is – mi, az olvasók eljuthatunk a mindentudás, vagy legalábbis a vélt értelmezni tudás szintjére.” (Írja Csetri Lajos a Tiszatájban, 1971-ben.)

- 1, Gina megtudja az édesapjától, hogy ki ő, hogy a lánynak miért kellett minden búcsúzás nélkül „börtönbe” vonulnia, és miért nem mehet el az intézetből.
- 2, Kiderül, hogy a romantikus lányszöktetésnek mi a valódi célja, és hogy Kuncz Feri nem önzetlen hősszerelmes.
- 3, A legfőbb rejtélyre természetesen csak a regény végén derül fény: a gyengekezű, elnéző, gyáva Kőnig tanár úr valójában a hazáját védelmező bátor férfi, aki évtizedek óta a lányok bizalmas segítője: Abigél.

A szerkesztés további jellemzői

Drámai fordulatok és megoldandó rejtélyek tarkítják a művet. Lányregényből vált történelmi regénybe. Gina felnőtté válása nem megszokott körülmények között történik, a háború nehézségeivel is szembe kell néznie. Az író fokozza a cselekmény izgalmát, a végkifejlet felé haladva. Az olvasót gondolkodásra kényszeríti, aktív résztvevőjévé teszi a rejtélyek leleplezésében. Szabó Magdának sikerült a szereplők belső monológjait a realista regény egyik fő kifejező eszközévé tenni. Például, amikor Gina az apjával beszélget a cukrászdában, a párbeszédeken túl, kettőjük gondolatai is „hallhatóvá” válnak. Vagy, amikor a pesti lány zsoldárokat énekel, az író Gina gondolataiba is beavatja az olvasót. Ezekre a monológokra jellemzőek, hogy E/1. személyben jelen időben vannak, rövidek és csapongók, éppen úgy, ahogyan a gondolatok cikáznak az emberek fejében.

A belső monológ eszköze, narráció

Az író regényeiben általában véve fontos szerepet kapnak a szereplők **belső monológjai**. Ez az általa követett magyar realista hagyománytól eltérő forma, neki azonban sikerült a realista regény egyik fő kifejezési eszközévé tennie. Az a látásmód, amely lehetővé teszi a belső monológ használatát, jellegzetesen női szemlélet. A férfi írók ritkán tudnak olyan egységes női karaktereket megalkotni, mint amilyenek Szabó Magda regényhősnői.

Az *Abigélben* természetesen Gina gondolatai helyeződnek előtérbe, de időnként a többi szereplő is „megszólal”. Elég csak arra a párbeszédre gondolnunk, amikor Gina Hajda úr cukrászdájában megtudja az igazat édesapjától. Valódi, hangos dialógus folyik közöttük, de két megszólalás között mindkettőjük gondolatait is „hallhatjuk”, ezáltal a jelenet sokkal összetettebb és drámaibb lesz. A helyzet különlegességéhez még az is hozzájárul, hogy az apa és a lánya annyira ismerik egymást, hogy tudják, mit gondol a másik, és a beszélgetés ennek megfelelően alakul. A másik jellegzetes példa arra, hogy egyszerre hogyan válik el és mosódik össze a külső és a belső világ, az említett jelenet közvetlen következménye. Ginának apja látogatása után a maradék szabadidejében zsoldárokat kell gyakorolnia a zeneteremben, és felváltva „hallhatjuk” azt, amit énekel, és azt, amit eközben gondol. Ez a szubjektív ábrázolás a lehető legközelebb tartja egymáshoz a narrátort és a szereplőt: E/1. személyben, jelen időben értesülhetünk hősünk benyomásairól. A belső monológ jellemzője a logikátlanság, a

gondolatok véletlen asszociációk szerint követik egymást, ahogyan a szereplő fejében megfogalmazódnak, vagy egyes emlékképek feltűnnek. A forma ennek megfelelően megkívánja az egyszerűséget, a mondatok rövidek, minimális szerkesztettségűek.

Kérdéssor a neten a regény elemzéséhez (görgess a lap aljára!):

<https://irodalomtanulas.hu/9-efolyam/szabo-magda-abigel/>

A tankönyvből¹ elolvasandó részletek, megoldandó feladatok

(Irodalom 8. Újgenerációs tankönyv, EKE-OFI 2018)

100. oldal – regényrészlet elolvasása

101/5. – a polgári középosztály helyzete a negyvenes évek Magyarországon

FELADAT: Írj elemző esszét a regényről az alább megadott szempontok felhasználásával!

Szempontok az esszéíráshoz

(A Választott irodalom elemzési szempontok c. összefoglaló alapján)

Van-e összefüggés az író életrajza és az elbeszélő személye, szituációja között?

A térnek/helyszínnek, ahol a történet játszódik van szimbolikus jelentése?

Mit tudunk elmondani az elbeszélő nézőpontjáról (pl. E/1., E/3.)? Milyen megoldások/lehetőségek következtek az elbeszélő által választott nézőpontból?

Hogyan irányítja a figyelmet a szerző? Meddig tart vissza lényeges információ(ka)t, hogy ezzel feszültséget teremtsen? (Pl.: Milyen veszély fenyeget? Kicsoda valójában az egyik szereplő? Mikor következik be egy várható esemény?)

Hogyan jellemzi a szerző a fontosabb szereplőket (külső leírás/belső leírás/gondolatok és dialógusok)?

Pontos a korrajz/hihető számokra az a kitalált világ, amelyben a történet játszódik? (Világosak, elfogadhatók és kellően részletesek a fikcionális világ törvényei, működési szabályai?) Ha igen: miért? Ha nem: miért?

Hogyan alakul ki, fokozódik és oldódik meg a konfliktus?

Voltak meglepő fordulatok a történetben? Volt csattanó a történet végén?

Milyen típusú történetről van szó és mi a főszereplő motivációja?

Állításaidat példákkal támaszd alá!

FELADAT: A regény- és a filmváltozat különbségei és azok magyarázata

Válassz ki egy fejezetet a regényből, határozd meg annak egy kisebb, önálló egységét (kb. jelenetét), és hasonlítsd össze az írás és a filmváltozat által alkalmazott megoldásokat!

Pl.: a regény kezdő oldalain milyen információkhoz jutunk, kitől tudjuk azt meg, milyen részleteket tart fontosnak közölni velünk az író? Ehhez képest a filmváltozatban az adott jelenetben mennyi információhoz jutunk?

Megközelítheted úgy is a feladatot, hogy felsorolod, milyen információkat NEM húznál ki a szövegből ahhoz, hogy a jelenet érthető maradjon, majd összehasonlítod a filmváltozattal. Ugyanígy gondolkodott a film forgatókönyvének írója is?

„Jelenet” = egy olyan eseménysor, ameddig a szereplők száma nem változik és/vagy a helyszín nem változik.

VÉLASZTHATÓ PROJEKTFELADATOK

1, Képregény készítése

Szabó Magda *Abigél* című regényének szövegét és a filmes feldolgozást felhasználva (utóbbiról képernyőképeket készítve) egy képregényt rakunk össze. Kijelöljük az egyes képkockákat és a rajtuk szövegbuborékban megjelenő szövegrészeket úgy, hogy közben figyelünk a (vizuális) történetmesélés követelményeinek betartására. Tantárgyközi projekt: kapcsolódik a vizuális nevelés tantárgyhoz. *Azok a nem nyolcadikos diákok, akik már elkezdték a munkát, későbbi évfolyamokon is folytathatják.*

Példa:

A folyón túl hirtelen megváltozott a táj. Gina nem ismerte az Alföldet, általában a síkságot sem, csak a nagy európai városokat, a havasokat vagy a tengert, azt, hogy az Alföld egyáltalán van, és nagyjából milyen, Petőfi tanította meg neki; sose vertek benne különösebb visszhangot a költő pusztát dicsérő versei.

„Árkod- gondolta
Gina. - Árkodra
megyünk.”

Memóriája kitűnő volt, a hajdani földrajzórán tanultak szinte szó szerint visszatértek emlékezetében: „Árkod, hetvenkétezer lakos, Kelet-Magyarország legősibb iskolavárosa. A lakosság kilencvenhét és fél százaléka protestáns, ipara most van fejlődőben. Céhjei a középkorban világszerte ismeretesek voltak, egyeteme skót, németalföldi, skandináv és német egyetemek testvérintézete.

Híres felsőkereskedelmi iskolája, református fiúgimnáziuma és a Matula püspökről elnevezett leánynevelő intézet, amely Magyarország első olyan intézménye volt, ahol hivatásos nevelők rendszeres nőképzést folytattak.” Érezte, hogy megtalálta a megoldást, s majdnem felsikoltott. Nem tudja, milyen a valóságban Árkod, nem tudja, milyen az a híres leánynevelő intézet, de ha földi paradicsom is, képtelenül messze van Pesttől.

Mielőtt elvállalod ezt a feladatot, kérem, hogy egyeztessük, melyik regényrészletet / filmrészletet dolgozod majd fel!

Megjelenés: Fazekas+Fesztivál előadás, Suliújság megjelenés, e-book

2, **Diaporáma készítése az iskoláról** (ennek választása esetén egyeztetés szükséges más diákokkal és a vizuális nevelés órát tartó pedagógussal!)

Érdeklődőbbeknek: Soltész Márton tanulmánya (emelt szint)

http://publikacio.uni-eszterhazy.hu/5255/1/145_159_Solt%C3%A9sz.pdf

A regény rövid tartalma

Gina intézetbe kerül

Vitay Georgina Budapesten él édesapjával és francia nevelőnőjével, Marszella gellérthegyi villájukban. Ginának nagyon boldog élete van: édesapjának ő a mindene, és a többiek is nagyon szeretik őt. A Sokoray Atala Gimnáziumba jár, és 14 éves. A fiatal lány édesapja révén a nagypolgári kisasszonyok életét éli, nagynénjénél, Mimó néninél táncos teadélutánokon vesz részt, és még egy fiatal, jóképű hadnagy, Kuncz Feri is udvarol neki. Ezt a boldog idilli légkört a II. világháború zavarja meg, s a kislány harmonikus életét teljesen felforgatja.

Vitay tábornok egy nap bejelenti Ginának, hogy ősztől intézetbe kerül vidékre, és itt kell hagynia búcsú nélkül mindent és mindenkit meghatározhatatlan ideig. Gina számára a legszörnyűbb az egészben az, hogy nem tudja, hova kerül, és miért kell egyáltalán elmennie. Az édesapja nem mondja meg az igazi okot, és a kislány új asszonyra gyanakszik, ám rá kell jönnie, hogy ez nem igaz.

Matula püspök iskolája

Az édesapja maga viszi el Ginát az új iskolába autóval. A nyugati határ mellé, Árkodra mennek, ami egy iskolaváros. Egész úton feszült a csend, apa és lánya nem szól egymáshoz. Gina a Matula püspökről elnevezett lánynevelő intézet tanulója lesz. Az iskola kapuin belül röviden, ám fájdalmasan búcsúzik el a kislány édesapjától, és megismeri az új igazgatóját és prefektáját, a fiatal Zsuzsanna testvért. A tábornok megígéri a lányának, hogy szombatoként fel fogja hívni telefonon.

Az első ismerősök

A Matula egy zárt és szigorú intézet, ahol komoly rendszabályok uralkodnak. Gina addigi világtól annyira különbözik az új hely, hogy folyamatosan csak sírni van kedve. Minden holmiját elveszik tőle: teljesen új és prúd ruházatot és felszerelést kap. A gyönyörű retiküljének a tartalmát még időben sikerül elrejtetnie a fürdőszoba ablakában található muskátlis ládába, a retikült azonban tarisznyára cserélik. Gina megismerkedik két új osztálytársával is: Kis Marival és Torma Piroskával, aki az igazgató unokahúga és árva. A két matulás megpróbálja felvidítani Ginát, ám a próbálkozásuk majdnem sikertelen, csak egy kis mosolyt tudnak a pesti lány arcára csalni.

Abigél legendája

Gina ezután Kis Marival és Tormával ebédig lemehet sétálni a kertbe. Itt a két kislány elmeséli neki a Matulában szokásos házirendet, amiről már érzi, hogy nehéz lesz megszokni. Egyik nevezetes tradíció, amit a lányok saját szórakoztatásukra találnak ki: a „férjhez menés”. Minden év elején az osztály a névsor sorrendjében a leltárjegyzékhez megy feleségül. Ez persze, szigorúan titkos, és nagyon vicces dolog, amikor valakinek például a nyomdagép jut férjül. Gina csak fél füllel hallgatja a lányok beszámolóit, nagyon gyerekesnek és nevetségesnek találja őket. Még gyerekesebbnek találja a csodatévő Abigél legendáját. A kertben lévő nőalakot ábrázoló szobrot nevezik a matulások Abigélnek. Csodatévő erőt tulajdonítanak ennek a szobornak, és azt tartják róla, hogy mindenkinek segít, aki bajban van, csak szólni kell neki (vagyis üzenetet kell hagyni a szobor tálkájában). Aki nem hisz benne, annak persze, nem segít. Gina szomorúan hallgatja a lányok lelkes beszámolóit a csodatévő Abigél jótéteményeiről.

Terrárium és ámulás

Másnap tanévnyitó istentisztelettel kezdődik a nap, ahol Gina megismeri a leendő tanárait. Az osztályfőnökük, Kalmár Péter, nagyon csinos férfi, minden lány titkon szerelmes belé. Az órák előtti csendes félórán pedig férjhez megy az ötödik osztály. Mindenkinek érdekes pár jut, végül Gina kapja férjül a terráriumot, ami szintén szerepel a leltárjegyzékben. Georgina azonban felháborodik ezen, és nem hajlandó a terráriumot még tréfából sem elfogadni társként. A heves vitára jön be a terembe az osztályfőnök, aki kiküldi Ginát a folyosóra.

König, a légyszívű és segítőkész latintanár kapja el a dühös Ginát a folyosón. Ő megpróbálná nyugtatni a lányt, de éppen arra jár az igazgató, aki behívhatja Ginát magához. A kislány hirtelen felindulásában beámulja az egész osztályt, és kikotyogja a többéves férjhez menési tradíciót.

Kiközösítve

Gina azonnal megbánja az ámulását. Az osztály többi tagja a felháborodott igazgatónak azt hazudja, hogy csak a szomorú pesti lányt akarták ezzel a játékkal felvidíteni, és ez egyáltalán nem tradíció a Matulában. Ginát és Kis Marit, Szabót és Murait büntetésből egy hétre eltiltják a sétáktól. Georgina már nagyon bánja, amit tett, és bocsánatot kér az osztálytól, ám azok kiközösítik. Szinte nem is vesznek tudomást róla, nem szólnak hozzá, levegőnek nézik. Gina szörnyen érzi magát. Még az sem segít rajta, hogy az édesapja felhívja telefonon, hiszen Zsuzsanna és az igazgató jelenlétében beszélhet csak vele, és ráadásul nem panaszkodhat. A kislány elkeseredésében a tanulásba temetkezik, és elhatározza, hogy meg fog szökni a Matulából.

Gina szökni készül

Gina azt tervezgeti, hogy hogyan tudna megszökni a Matulából. Nem könnyű a feladat, hiszen ez az intézet egy szabályos börtön, ahol nem érintkezhetnek a tanulók senkivel. Az egész ötödik osztály példamutatóan szorgalmasan viselkedik. Gina nagyon sokat tanul, az osztály többi tagja pedig mintha versenyezni akarna vele. Az ötödikesek meg is kapják jutalmukat.

Ebben a hónapban őket tüntetik ki azzal, hogy Horn Micinél, az iskola egykori diákjánál egy játékos teadélutánon vegyenek részt. Matulás hagyomány, hogy minden hónapban az arra legérdemesebb osztály egyik délután Horn Micinél uzsonnázik. Az osztályt felvillanyozza az örömteli hír, Ginát viszont nem érdekli, de az alkalmat jónak találja arra, hogy megszökjön.

Gina süteményes csomagot kap otthonról az édesapjától. Megkínálja az egész osztályt, de senki sem fogad el belőle egy szemet sem. A kislány egész éjszaka sír, ám az osztálytársait ez is hidegen hagyja.

Horn Micinél. A szökés

Ginában a szökés terve tartja a lelket. Szorgalmasan tanul, és mindenkinek az óráján igyekszik. A tanárokat mindegyikét megkedveli, kivéve Kőniget, akit lágyszívűsége miatt nem tart igazi férfinak.

Elérkezik a várván vártnap: az osztály uzsonnázni indul Horn Micihez. Gina mindent pontosan megtervez: búcsúlevelet hagy hátra az osztálynak, amelyben elmondja nekik, mennyire gyűlölte őket. A Mici felé tartó úton megtalálják az árközi ellenálló kitűzött papírlapját, amelyen a háború befejezésére buzdítja az embereket, hiszen értelmetlen a harc, és úgyis elvesztettük a háborút. Kalmár, az osztályfőnök felháborodik ezen a provokáló iraton. Horn Micinél nagyon jól érzi magát az osztály: rengeteg finom sütemény van, és jókat játszanak. Gina azonban nem vesz részt a mulatságban, hanem gyomorfájásra hivatkozva sűrűn jár WC-re, és végül kiszökik a mosdó ablakán keresztül. Zuhogó esőben vág neki az ismeretlen város utcáinak, egyenesen a vasútállomásra megy, hogy egy azonnal induló vonattal visszatérjen Budapestre, ám itt sajnos Kőnig tanár úrba botlik, aki visszacipel az elázott kislányt.

Kudarca. A tábornok

Gina, ha lehet, még jobban gyűlöli Kőniget, amiért a férfi megakadályozta a szökését. Egyetlen mentsvára marad: hogy a szökése miatt kirúgják a Matulából, és végre hazatérhet az apjához. Kőnig azonban menteni akarja a kislányt, letagadja, hogy Gina megszökött: azt mondja Zsuzsannának, hogy biztosan rosszul lett, és nem akarta zavarni az osztály szórakozását, így egyedül hazaindult a Matulába, de útközben eltévedt. Hiába mondja a kislány, hogy ő meg akart szökni, nem hisznek neki, hanem a betegszobába viszik, mert belázasodott.

Gina kétségbeesésében (amiért nem hisznek neki) elmondja Zsuzsannának, hogy búcsúlevelet is hagyott az ágyában. Az ágy azonban érthetetlen okból üres, így mindenki azt hiszi, Gina összevissza beszél, mert magas láza van.

A kislány sokáig betegeskedik, és nagyon rosszkedvű, ám amikor felgyógyul, váratlan öröm éri: meglátogatja az édesapja.

Hajda úr cukrászdájában

Ginát az édesapja cukrászdába viszi. A kislány ott sírja el az összes felgyülemlett bánatát: a kiközösítést, a szökést stb. Kéri édesapját, hogy vigye haza, mert nem szeret itt lenni. A kislány arra számít, hogy a tábornok azonnal elviszi őt innen, ám nem ez történik. Az apa kénytelen

megértetni a lányával, hogy amíg a háború véget nem ér, itt kell maradnia. Édesapja az ellenállási mozgalom egyik vezetője, mert értelmetlennek tartják a további vérontást, hiszen a háború ügyis elveszett. A céljuk az, hogy kihozzák a lehető legkevesebb veszteséggel az országot ebből a háborúból. Mivel a feladat nehéz, és keresztűzben harcolnak, Ginát muszáj volt eltüntetnie Budapestről. Ha Gina tartózkodási helyét megtudja az ellenség, akkor ezáltal a tábornok zsarolhatóvá válik. Ezért újra megkéri Ginát, hogy tartson ki, és ne próbáljon újra elszökni, vagy érintkezésbe lépni akárkivel, amíg ő érte nem jön. Apjától azt is megtudja, hogy Árkodon a polgári ellenállás vezetőjére bízta őt, akit Gina már ismer, de még nem tudja, hogy ki az. A kislány megérti a rábízott titkot, és komoly „felnőttként” tér vissza a Matulába az apja által küldött süteményekkel.

A szobor megszólal

Gina gondolkodik azon, hogy ki lehet a polgári ellenállás vezetője, de nem tud rájönni. A süteményeket a konyhában adja le, és az ügyeletes testvér szétosztja az ötödikesek között. Az osztály boldogan falja fel a sok finomságot, ám amikor megtudják, hogy Ginától származik, kifizetik neki a sütemények árát. Az osztály a vasárnapi perselypénzt adja oda, így kénytelenek lesznek kabátgombot hajigálni a templomi perselybe. Gina nagyon szomorú, amiért senki sem beszél vele, amiért így megalázták.

A kislány este az ágyában megtalálja a csodatevő Abigél levelét, aki közli vele, hogy ő vette magához a kislány búcsúlevelét, és forduljon hozzá mindig bizalommal, mert segíteni fog.

Légiriadó

Gina nagyon hálás a titokzatos Abigélnek, de nem tud rájönni, hogy ki lapul a szobor mögött. Másnap a vasárnapi istentiszteleten részt vesz a nagytiszteletű püspök úr is, aki szemmel tartja a matulásokat. A lányok egész idő alatt nem tudnak figyelni, hiszen Ginának adták a pénzüket, és a kabátgombokat a püspök úr biztosan észre fogja venni. Gina azonban nagyszerű lépésre szánja rá magát, előreverekedi magát, és bedobja az összes pénzt az osztály nevében. Ezért dicséretet kap az igazgatótól, az osztálytársai azonban még mindig nem bocsátanak meg neki. Délután légiriadót tartanak az iskolában. Ugyan az egész csak próba, az ötödik osztály azonban annyira átérzi a félelmet és a háború szörnyűségeit, hogy megbocsátanak Georginának, és sírva egymás nyakába borulnak.

Kirándulás

A Matula összes diákja és tanára kirándulni megy az iskola birtokára, ahol fizikai munkát kell végezniük: a gyümölcsöt és zöldséget szüretelnek. Mindenki nagyon felszabadult, és élvezik a természetet. A vasútállomáson újra megtalálják az árkodi ellenálló üzenetét, aki a harc befejezésére buzdít mindenkit.

A szüreti munka közben történik egy kis baleset: Zsuzsanna megbotlik, és majdnem a vonat alá esik, majd az eséstől elájul. A prefektának nem lesz nagy baja, ám a sajnálatos incidens közben kiderül, hogy Kalmár Péter Zsuzsannába szerelmes, aki azonban nem viszonzza az érzéseit, hanem Kőniget szereti. Az osztály számára érthetetlen ez a dolog, hiszen Kalmár az álomférfi, Kőnig viszont jelentéktelen és tutyimutyi a szemükben.

Groteszk portré

A kirándulás után Kőnig házi dolgozatot írat az ötödik osztállyal. A feladat: portrét írni, azaz bárkit jellemezni. Gina elmondja az ötödikeseeknek, hogy ők a régi iskolájában mindig két fogalmazást szoktak írni: egyet, amit beadnak, a másikat pedig a házi használatra, a saját maguk szórakoztatására. Elhatározzák, hogy mindenki ír egy másik portrét is: egy groteszket.

Ám a tanulási idő alatt hirtelen megjelenik a nagytiszteletű úr, aki meg akarja nézni, hogy hogyan dolgoznak a tanulók. Gina és Torma áldolgozatát fel kell olvasni: Gina Kőnigról, Torma pedig a nagybátyjáról, az igazgatóról írt groteszk portrét. Kőnig megvédi őket: azt mondja, hogy a groteszk portré volt a feladat, a nagytiszteletű úr nem sejt semmit, ám a többiek pontosan tudják, kiről szólt a jellemzés. Ginát és Tormát nagyon megbüntetik.

Kőnignél. Abigél újra megszólal

Kalmár Péter még egy büntetést ad Ginának: az ő és Zsuzsanna testvér jelenlétében bocsánatot kell kérnie Kőnig tanár úrtól, amiért megalázta a portréjával. Kalmár ezt a büntetést valójában Kőnig újbóli megalázására találta ki, hiszen haragszik rá Zsuzsanna miatt. Kőnig azonban nem haragszik, és mielőtt Gina bármit mondhatna, megbocsát neki.

Este Georgina újabb üzenetet kap Abigéltől, hogy ne legyen ezentúl több botrány, hiszen nem biztos, hogy meg tudja védeni, és nem minden tanár olyan elnéző, mint Kőnig.

Az összetört akvárium. Búcsú a tábornoktól

Egyik reggel érdekes dolog történik. Az igazgató szobájába betört valaki, és látszólag semmit nem vitt el, csak összetörte az akváriumot, és elpusztultak az igazgató kedvenc halai. Ginát kérik meg arra, hogy takarítsa fel a szobát, aki nagyon örül ennek, mert nem kell magyardolgozatot írnia. Zsuzsanna azonban a csendespihenő alatt megíratja vele Kőnig helyett a dolgozatot.

Este megérkezik Vitay tábornok: Gina nagyon örül, de az édesapja búcsúzni jött. A munkája olyan fázisba érkezett, hogy nem jöhet többet látogatóba, és lehet, hogy telefonálni sem tud majd. Gina legyen kitartó: reméli, hogy hamarosan találkoznak. A kislány nagyon aggódik az apja miatt, de most már annyival jobb, hogy nem akar szökni, mert már jól érzi magát a Matulában. A tábornok kéri, hogy Gina vigyázzon magára, és ne menjen el senkivel se, csak ha ő érte jön.

Miklós-napi istentisztelet

December van, mindenki várja a karácsonyt. A Miklós-napi istentisztelet azonban botrányba fullad, mivel valaki (az árközi ellenálló) kicseréli a templomi tábla énekeit, így az egész Matula zengi a háborúellenesnek szánt zsoltárokat. Mindenki készülődik haza karácsonyra, Gina is várja az édesapját.

Okmányok

Gina a karácsony előtti hetekben nagyon összebarátkozik Bánkival. Bánkihoz nemrég eljött látogatóba az édesanyja, de valószínűleg rossz hírt hozott, mert a kislány nagyon rosszkedvű azóta. Gina hiába faggatja, nem árulja el, mi baja van. Vitay Georgina ezért ír Abigélnek (akiben már ő is hisz), hogy segítsen Bánkinak. A levélre nemsokára válasz is érkezik. Bánki és még négy tanuló az iskolából zsidó származású, és ezért nagyon nagy bajban vannak Hitler rendeletei miatt. Akkor, amikor valaki betört az igazgató szobájába, és eltört az akvárium, valaki ellopta a négy diák iratait, hogy megvédhesse őket. Az új, módosított iratokat Gina kapja meg: ezek már nem jelentenek veszélyt a lányok és családjaik számára, és Vitay feladata ezeket a lányok kezébe juttatni.

Gina hálás a csodatévő Abigélnek

A karácsony előtti bibliaismereti versenyt Bánki nyeri, Gina pedig utolsó lesz, amitől nagyon szomorú, de mindenki biztatja, hogy jövőre jobban fog szerepelni.

Karácsony

Karácsonyra Gina és Torma kivételével mindenki elhagyja az intézetet. Ők a tanárok és az igazgató körében ünnepelnek. Mindketten szomorúak: Gina azért, mert az édesapja nem jött le, Torma pedig azért, mert nincs senkije. Apró ki ajándékokkal próbálják felvidítani egymást.

Zsuzsanna egy titokzatos hódolójától jegygyűrűt kap ajándékba. Azt hiszi, hogy Kőnig az ajándékozó, ám a latintanár durván elutasítja, és azt mondja, hogy ő Horn Micit szereti. A gyűrű tehát Kalmár Péter ajándéka, Zsuzsannát azonban nem érdekli az a férfi.

Gina egy hirtelen ötlettől vezérelve fel akarja hívni édesapját telefonon, ám Kőnig megakadályozza. Gina még jobban gyűlöli a tanárt, és ezt meg is mondja Zsuzsannának, aki megharagszik rá. Magyarországot megszállják a németek.

Éjféli randevú

Nem várt fordulat köszönt be Gina életébe. Egy vasárnapi istentisztelet alkalmával meglátja a templomban Kuncz Ferit, a szerelmét. Jól sejti, a férfi őmiatta jött Árkodra, és egy kis üzenetet is eljuttat a kislányhoz. A hadnagy azt kéri Ginától, hogy mivel őt nem engedik be a Matulába, legyen a lány éjfélkor a kerti kiskapunál, mert beszélniük kell, hiszen Gina édesapja nagyon beteg. Gina - bár egy kicsit megijed - felvillanyozza a hírt, és elmeséli a lányoknak. Bánki különösen örül, ugyanis karácsony előtt ő írt egy levelet a hadnagynak, amelyben megírta Gina tartózkodási helyét, hogy a férfi láthassa, és a kislány ne legyen olyan szomorú. Az ötödikesek kifőzik a haditervet. Torma majd rosszul lesz éjfél előtt egy kicsivel, ezzel terelik el Zsuzsanna figyelmét, eközben pedig a többiek segítenek Ginának az ablakon keresztül kiszökni, majd pedig ugyanúgy visszajutni.

A randevú sikerül. Feri elmondja Ginának, hogy haza kell vinnie az apjához, mert a tábournoknak baj van a szívével. Gina egy kicsit furcsállja a dolgot, de a hadnagy megnyugtatta, hogy ő az árközi ellenálló. A kislány hisz neki, és megbeszéli, hogy másnap ugyanebben az időpontban megszökteti Feri Ginát. A várva várt szerelmes csók azonban elmarad.

Az árközi ellenálló

A szökés tervét már nem osztja meg az osztálytársaival Gina, mert nem akarja őket bajba keverni. Olyan jó kedve van, hogy örömeiben mindenkit megajándékoz. A retikül régen elrejtett kincseit az árva Tormának adja, de rajtakapják őket, így Gina példátlan büntetést kap az igazgatótól. Ginát azonban már ez sem zavarja: az éjszakai szökésre, meg Ferire és az apjára gondol. Sikerül is az ablakon keresztül kimászni, ám a szökés meghiúsul, mert rajtakapják őket. Gina visszazsalad a szobájába, Feri pedig elmenekül.

Gina sírva bújik be az ágyába, ahol egy cetlit talál Abigéltől. A „szobor” azt közli vele, hogy ő az árközi ellenálló, nála van az apjától kapott nyaklánc, és Kuncz Feri csaló, azért jött ide, hogy őt elvigye, és az apját (akit elfogtak a németek) most a kislánnyal zsarolják, hogy kihúzhassák a tábournokból a társai nevét. Abigél megkéri Ginát, hogy nyugodjon meg, ő vigyázni fog rá.

Kuncz Feri a Matulában

Ginára azonban újabb veszély leselkedik, mert az iskolában megjelenik Kuncz Feri, és kéri az igazgatót, hogy adják ki neki a kislányt, hogy a beteg édesapjához kísérhesse. Az igazgató azonban nem adja oda neki a kislányt, hiszen megesküdött a tábournoknak, hogy csak neki adja át a kislányt személyesen. Gina egyelőre megmenekül, és az épület foglyává válik, nem léphet ki még sétálni sem.

Gedeon napja

Eljön az igazgató névnapja. Nem várt látogató érkezik a Matulába: Horn Mici, aki rengeteg süteményt és játékot hoz, hogy ezzel ünnepelejk Torma Gedeont. A gyerekek örülnek a játéknak, ám ez valójában csak egy elterelő hadművelet, amivel leplezhetik Gina szökését. Horn Mici elmondja Ginának, hogy itt nincs biztonságban, és még az éjjel meg kell szöknie Zsuzsanna testvér ruhájában, és el kell mennie Mici lakására. Addig ő itt fedezni fogja őt. Gina megérti a parancsot, és - bár nagyon fél - elindul Horn Micihez.

Abigél

Gina szöki az éjszakában. Odaér Horn Mici házához, amikor rájön, hogy a kulcsot az intézetben felejtette. Ám szerencsére nemsokára jön Mici és beengedi. És Vitay egy időre új nevet kap: ő lesz Makó Anna, akit pár nap múlva elvisznek majd a városból. De addig minden titok kitudódik. Kőnig és Zsuzsanna egymásra talál, és kiderül, hogy Kőnig már régóta szereti Zsuzsannát, csak féltette, és ezért üzte el magától. És hogy ki volt Abigél, azaz az árközi ellenálló? Az, akiről senki sem hitte volna: Kőnig tanár úr. Gina, amikor mindezt megtudja,

nagyon elszégyelli magát, hogy nem ismerte fel, hanem gyűlölte azt az embert, akinek mindent köszönhetett.

Felhasznált irodalom

https://mennifogez.blog.hu/2017/07/02/szabo_magda_abigel_elemzese

<https://doksi.hu/elemzes.php?order=Show&id=339>

<https://irodalomtanulas.hu/9-efolyam/szabo-magda-abigel/>

http://epa.oszk.hu/00300/00381/00229/pdf/EPA00381_kortars_2017_10_077-089.pdf